

Fricosul

Iarnă. Noapte lucie pe o lume ca din povești: copaci de zahăr, câmp de cristal, iaz de oglindă. Și-n cuprinsul larg, uriașul policandru¹ al cerului își aprinde, una câte una, luminile, ca într-o nemăsurată sală de dans. Viețuitoarele pustietății sunt îmbătate² de farmecul acesta: păsările zboară ca ziua; lupul poposește pe labe, în hățșuri³, și privește nemișcat; vulpea stă lângă vizuină și nu se-ndură⁴ să meargă la vânat; vererița pleacă creangă lângă creangă și hoinărește, ca o deșucheată⁵, pădurea-ntreagă. Iar iepurele a zbughit-o la jucat. Încet, ascultând, ispitind, a ieșit tiptil-tiptil din curătură⁶, iar când a ajuns la margine și-a văzut întinderea lucie de zăpadă, a-nceput să sară de bucurie:

„Poate mai întâlnesc un prieten”, își zise iepurașul.

Și gândul îi răspunse:

„Poate mai întâlnești un prieten...”

Și iar țupai-țupai, iepurele sare vesel:

„Poate dau și peste o prietenă.”

Și gândul:

„Poate dai și peste o prietenă.”

Și mergând așa, iepurașul cu gândul își vorbesc:

„Ce lumină, și totuși luna încă nu a răsărit.”

„...Și totuși luna încă nu a răsărit.”

„Dar o să răsară.”

„...O să răsară.”

Și cum mergea pe marginea unei vălele⁷, iepurașul se opri o clipă să se odihnească. Atunci, de la spate, se ridică, albă și ea, ca de gheață, luna. Stelele păliră; pădurea, copacii, tufele își dezbrăcară deodată umbra.

¹ Candelabru; corp de iluminat suspendat, cu mai multe brațe.

² [Aici] arsețite de plăcere, încântate.

³ Desigur greu de străbătut.

⁴ A nu se îndura = a nu-l lăsa inima să facă ceva; a nu se hotărî.

⁵ Nebună, azerită.

⁶ Loc curățat de arbori, dintr-o pădure.

⁷ Vale îngustă și nu foarte adâncă.

Și și-a umplut scorbura încă din toamnă. Tocmai se bucura că dăduse norocul peste dânsa, făcea planuri mari, să nu se miște toată iarna din căsuța ei, nici cu vârful botului să nu miroase vifornița⁴, când, într-o bună dimineață, se zgârie la un picior într-o coajă. Caută – coajă de alună! De unde? Că ea nici nu se atinsese încă de merindele⁵ strânse. Cercetează: un sfert din alune mâncate! S-a mahnit veverița, dar s-a și mâniat. S-a pus la pândă, să-l prindă pe hoț. S-a ghemuit în fundul scorburi, una cu copacul, și-a așteptat. Ce era? Ciocănitorea, cum o vezi: sari ici, vără-te colea, dă de scorbură, în scorbură de alune, și, cum e iscusită, a înțeles ea că-n alune trebuie să fie ceva. Plisc are, slavă Domnului! Craț! – iaca și miezul. Bun! Craț-craț-craț, s-a pus pe mâncat. Din ziua aceea, venea în fiecare amiază să-și ia prânzul. În dimineața în care o pândea veverița, sosi tot așa zglobie, dar de-abia intră în scorbură, că veverița se repezi. Ciocănitorea vru s-o zbughească afară, dar veverița o prinsese de coadă! Dă-i în sus, dă-i în jos, lasă coada, ca șopârla, în laba veveriței, și pe-aici țî-e drumul. Mai târziu, când i-a venit inima la loc și s-a văzut fără coadă, s-a întors la veverița să se roage de dânsa. N-a mai intrat în scorbura ei și, smerită, a bătut cu ciocul: Cioc! cioc! cioc! Dar veverița își mutase culcușul! De atunci mereu ciocănește la fiecare copac, dar nici că primește răspuns...

— Zi, de atunci, întrebă scatiul, n-are ciocănitorea coadă?...

— Vezi bine... Ssst! Uite-o...

Mă uit și eu. O fulgerare roșie străbate luminișul. Ciocănitorea se catără cu ghearele de trunchiul unui mesteacăn și-l ciocănește de jos până sus. Apoi trece la alt copac, și la altul. Fagul sună mai tare, frasinul – mai înăbușit. Un stejar găunos⁶ răsună ca un hârb⁷. Și ciocănașul bate mereu, se duce, dispăre din ochii mei. De-abia se mai aude, departe:

Cioc! cioc! cioc!

Scatiul piriue⁸ iar:

— Știi una, frate măcăleandru? Eu cred că tot ce mi-ai spus sunt numai niște vorbe. Ea ciocănește fiindcă sugă din seva copacilor, i-o fi plăcând hrana asta.

Măcăleandru se supără:

— Se cunoaște că ești pasăre neisprăvită⁹. S-o fi hrânind ea cu seva copacilor, dar ce și-o fi zis: „Dacă mi-e dat să ciocănesc mereu, cel puțin să trag un folos din asta, să mă hrănesc!”

— Așa-il încheie scatiul.

Acestea le-am auzit deunăzi povestite de către un măcăleandru unui scatiu. Un lucru însă: dacă veniți careva pe la mine, să nu-i spuneți cumva gaiței mele ce v-am destăinuit. Mă asurzeste cu ocările¹⁰. Vă rog!

⁴ Vânt însoțit de ninsoare; viscol.

⁵ Merinde = hrană.

⁶ Găunos = (despre trunchiuri de copaci) gol pe dinăuntru; scorburos.

⁷ Vas de lut vechi sau spart.

⁸ A piriui = (despre păsări) a clesta în trîluzi, a cîrîși.

⁹ (Aici) neprieșută, ignorată.

¹⁰ Vorbe care muștră, care ceartă.

În curtea mea

Curtea mea e la țară, pe malul unei ape. De jur împrejurul curții se încinge¹ un gard de cătănă, iar pe cătănă în care vrăbiile stau împănate² ca albinele în roi se țese, din primăvară până-n toamnă, tulpina de rochița-rânduncii. Pe margini, din loc în loc, ca la o azvârlitură de piatră unul de altul, se înalță plopi bătrâni, fuse³ uriașe pe care se deapănă⁴ vântul; pe vârfurile lor țin acoperământul – cerul. Tufe de pomușoară și de agrișe dau, înăuntrul curții, adăpost păsărilor mele.

Căci am păsări multe și felurite. De-aici, din porțița încununată cu iederă, hai să le privim. Ai auzit cucurigul? Răsare soarele. Cocoșul acela negru e ceasornicul curții mele. Iată-l pe culme, tanțoș, cu pintenii arcuți, cu platoșa penelor oțelii⁵, gata ca de luptă. Parcă vrea să-și arate bărbăția cărdului acela de daponi⁶ din fața lui – găini care nu se ouă, ale căror pene lungi și moi îi prefac într-un fel de sălcii plângătoare printre păsări.

¹ A se încinge = (aică) a înconjura din toate părțile.

² Împănat = (aică) acoperit cu pene.

³ Fus = unealtă de tors pe care se răsuțește și se înfășoară firul.

⁴ A deapăna = (aică) a parcurge (uite) o distanță.

⁵ Strălucitor ca oțelul.

⁶ Clapon = cocoș castrat.

A, uite-o, harnica ogrăzii! Repede-repede, sfărâindu-i piciorușele⁷ în ghetele galbene pe nisip de iute ce aleargă, cu bonețică albă tivită cu arnici⁸, de gospodină, pe cap, cu cercelușii de mărgean⁹ la ureche, strânsă în fusta ei cu picățele, biblica – picherea – aleargă dintr-un colț într-altul, să pună toate la locul lor. Numai să-i auzi gurița când vreo leneșă se întrece mai mult cu deochiul¹⁰ somnului!

Albe, linse sau zburlite ca de vânt, legănându-se, săsăind, îndemnând la tăcere, le vezi? Cărdul de găște se înșiră, una după alta, ca și cum cea din capăt ar fi înghițit un mosor¹¹ de sfoară al cărui capăt l-ar fi hăpăit¹², pe rând, toate celelalte.

Dincolo, lângă teuca¹³ de apă, sunt rațele; parcă-s totdeauna văduve, așa-s de ursuze. Mișcând mereu din ciotul cozii, la dreapta și la stânga, ca și cum dansa le-ar îndemna și îndrepta trupul încotro s-apuce, știu numai să-și desfacă lopățelele pliscului, să se linciurească-n¹⁴ apă.

Dar soarele bate tare. Pune-ți mâna la ochi, să poți privi mai bine.

Acolo, sub tușul acela de agrișe, sunt cloștile. Înfoiate, gata să sară în capul oricui s-ar apropia, ele scurmă mereu, ca și cum ar căuta o comoară. Își hrănesc puișorii. Gâgălicile¹⁵! Boțuri de aur, cu două picături de rubin drept ochi. Uite-i cum se frământă, cum se strâng roi și se desfac pe urmă, cum se ciupec de la un viermișor. Unul a sărit pe spatele mamei și, cu piciorușele lui subțiri și fragede ca paiul, i se cocoată după gât. De acolo urmărește cu ochișorii lui vioi ce fac ceilalți; prinde clipa, sare și apucă viermișorul. Apoi, fugind sub aripa caldă și ocrotitoare a cloștii, ospătează. Ceilalți rămân locului prostiți, sărăcuți, până ce zăresc o altă pradă.

⁷ A-i sfărâ piciorușele = (aică) a fugi, a merge repede.

⁸ (singular) Fir de bumbac răsuțit și colorat.

⁹ Corul.

¹⁰ (Ac) boală.

¹¹ Obiect pe care se înfășoară firele (de apă, de mătase etc.).

¹² A hăpăi = a înfuleca.

¹³ Ighet din care beau sau mănâncă animalele.

¹⁴ A se linciuri = a se blăci.

¹⁵ Gâgălice = ființă mică.

